

РЕШЕНИЕ

№ 1104

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Йоана М. Генжова
Виктория Мингова

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски като разгледа докладваното от Йоана М. Генжова Въззивно гражданско дело № 20231100503347 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение №397/09.01.2023г., постановено по гр.д. №15834/2022г. по описа на СРС, 144 състав, е признато за незаконно и е отменено на основание чл.344, ал.1, т.1, предл. първо и второ извършеното със заповед №35/26.01.2022г. на управителя на „Колеж по м., т. и м.“ на основание чл.325, ал.1, т.3 от КТ уволнение, считано от датата 01.02.2022г. на Ж. К. Т. с длъжността „Професор, висше училище“ с код по НКПД 23107005, с място на работа в гр. София, ул. ****. Възстановен е на основание чл.344, ал.1, т.2 от КТ Ж. К. Т. на заеманата при ответника „Колеж по м., т. и м.“ длъжност „Професор, висше училище“, с място на работа в гр. София, ул. ****. Осъден е „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. сумата от 3792,80 лева – обезщетение за оставане без работа за периода от 01.02.2022г. до 01.09.2022г., която е намалена с уваженото възражение за прихващане на ответника със сума от 2807,20 лева, платена като обезщетение по чл.222, ал.3 от КТ, ведно със законна лихва за забава от датата на подаване на исковата молба – 25.03.2022г. до окончателното плащане. Осъден е „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. сумата от 12009,60 лева – обезщетение при

прекратяване на трудово правоотношение с придобито право на пенсия за 14 години и 11 месеца полагане на труд при ответника, ведно със законната лихва от 01.03.2020г. до окончателното плащане. Осъден е „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. на основание чл.78, ал.1 от КТ разноси по делото в размер на 1000 лева. Осъден е „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на основание чл.78, ал.6 от ГПК по сметка на Софийски районен съд държавна такса в размер на 844 лева.

Постъпила е въззивна жалба от ответника „Колеж по м., т. и м.“, чрез пълномощника адв. В. Х., срещу решението, като се излагат оплаквания, че същото е неправилно поради нарушение на материалноправни разпоредби и необосновано като постановено в противоречие със събрания доказателствен материал по делото. Постановеното решение противоречало на нормите и целта на КТ, обективирани в §11, ал.2 от ПЗР на Закона за висшето образование във вр. с чл.328, ал.1, т.10 от КТ. Посочените императивни норми предвиждали, че по отношение на хабилитирано лице в пенсионна възраст, а именно навършени 65 години по смисъла на чл.328, ал.1, т.10 от КТ може да бъде сключен единствено специален срочен трудов договор по §11, ал.2 от ПЗР на ЗВО. Именно такъв срочен договор бил сключен с ищеца – пенсионер, навършил 65 години. Поради това прекратяването на договора поради изтичането на срока се явявало законосъобразно. Цитираната от първоинстанционния съд практика на ВКС била неотнормима към настоящия случай. Пред работодателя не съществувала друга възможност да наеме пенсионирания ищец освен със срочен трудов договор. Неправилно първоинстанционният съд осъдил ответника да заплаща на ищеца обезщетение за оставане без работа за периода от 01.02.2022г. до 01.09.2022г. без да съобрази, че ищецът е пенсионер и получава доходи от отпуснатата му лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Разпоредбата на чл.344, ал.1, т.3 от КТ се отнасяла единствено до лицата, които поради незаконно уволнение са лишени от доходи. В случая ищецът не бил лице, лишено от доходи, тъй като получавал ежесечно парични средства от отпуснатата му лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Неправилно било и решението в частта, с която бил уважен искът по чл.222, ал.3 от КТ. Съдът уважил предявения иск в противоречие със законодателната уредба относно основно трудово правоотношение, придобиване на трудов стаж, съответно в противоречие със законодателните разграничения между трудово

правоотношение при пълен и непълен работен ден и съответно зачитането на това време за трудов стаж. Ищецът не бил изпълнил изискването да е придобил при същия работодател 10 години трудов стаж през последните 20 години, за да има право на претендираното от него шестмесечно обезщетение. От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установявало, че трудовият му стаж при ответника е в размер на 8 години на пълен работен ден. Преди 01.03.2012г. ищецът имал основно трудово правоотношение с Химико-технологичен и металургичен университет, с който бил сключен основен трудов договор при 8-часов пълен работен ден на длъжността „доцент висше училище“. За времето от 01.04.2005г. до 01.03.2012г. ищецът бил в трудово-правни отношения с ответника на непълен работен ден с работно време от 4 часа, т.е. се касаело за допълнително трудово правоотношение, а не основно. Неправилно била присъдена и законната лихва върху обезщетението, считано от 01.03.2020г., като съобразно установената съдебна практика, работодателят би могъл да изпадне в забава едва след като бъде поканен от служителя да плати обезщетението. Не съществувала правна възможност ищецът да бъде възстановен на работа, тъй като правната уредба не предвиждала сключване на безсрочен трудов договор с хабилитирано лице, навършило 65-годишна възраст и упражнило право на пенсиониране. Поради изложеното моли обжалваното решение да бъде отменено и да бъде постановено друго, с което предявените искове да бъдат отхвърлени.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от насрещната страна Ж. К. Т., чрез пълномощника адв. К. К., с който жалбата се оспорва изцяло и се прави искане за потвърждаване на обжалваното решение. Въззиваемата страна поддържа, че не е установено от ответника да са изпълнени императивните законови изисквания за сключване на срочен трудов договор. Представените преписи-извлечения от протоколи от заседания на Академичния съвет били оспорени от ищеца. Срочен договор по §11, ал.2 от ПЗР на ЗВО не можел да се сключи, ако трудовото правоотношение с навършилото пенсионна възраст хабилитирано лице, бил прекратен на някакво основание и е изтекъл някакъв срок след прекратяването, защото нямало да бъде продължаване на действащото трудово правоотношение. В случая хипотезата била такава – трудовото правоотношение с ищеца, по време на което същият е навършил възрастта по чл.328, ал.1, т.10 от КТ, бил прекратен на основание чл.325, ал.1, т.1 от КТ по

взаимно съгласие. Последващият трудов договор между страните бил сключен пет месеца след прекратяване на предишния, поради което нямало как да бъде такъв по §11 от ПЗР на ЗВО. Поради това трудовото правоотношение между страните още с възникването си било такова за неопределен срок. Обстоятелството, че ищецът е пенсионер и получава пенсия, не отменяло вредата, нанесена му от работодателя с лишаването му от възможността да получава доход по незаконно прекратения трудов договор. От събраните по делото доказателства се установявало, че ищецът е работил при ответника по трудово правоотношение общо 14 години и 11 месеца, поради което решението, с което е уважен искът по чл.222, ал.3 от ГПК било правилно. Поради изложеното моли за потвърждаване на обжалваното решение.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства и становищата на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира следното от фактическа и правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, и е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Постановеното решение е валидно и допустимо.

По иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ:

Установява се от събраните по делото доказателства и не е спорно между страните, че между тях е съществувало валидно трудово правоотношение по трудов договор от 01.04.2005г., по силата на който ищецът е заемал при ответника длъжността „доцент, висше училище“, на четиричасов работен ден, а с допълнително споразумение №20/01.03.2012г. към трудовия договор е изменена длъжността на ищеца от „доцент, висше училище“ на „професор, висше училище“, както и работното време – от четири на осем часа. Със заповед №23/24.02.2020г. на работодателя е

прекратено трудовото правоотношение с ищеца на основание чл.325, ал.1, т.1 от КТ, считано от 01.03.2020г. Не е спорно също така, че към датата на прекратяване на трудовото правоотношение ищецът е навършил 65-годишна възраст, както и, че на същия е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст. Сключен е на 30.07.2020г. нов трудов договор между страните за длъжността „професор, висше училище“, със срок на договора 12 месеца до 31.07.2021г. С допълнително споразумение №41/03.08.2021г. срокът на договора е продължен до 31.01.2022г. С атакуваната заповед №35/26.01.2022г. на работодателя е прекратено трудовото правоотношение между страните на основание чл. 325, т.3 КТ поради изтичане на уговорения срок.

Ищецът твърди, че заповедта, с която се прекратява трудовото му правоотношение, е незаконосъобразна и моли съда да я отмени и да го възстанови на заеманата преди прекратяване на трудовото правоотношение длъжност, като основният му аргумент е, че сключеният между страните трудов договор е безсрочен, тъй като клаузата, предвиждаща срок на договора е недействителна като противоречаща на закона, както и, че не се касае за сключен договор на основание §11 от ПЗР на ЗВО, тъй като не било налице продължаване на съществуващо между страните трудово правоотношение, а сключване на нов трудов договор, след като е изтекъл определен период от време след прекратяване на предишния. Във връзка с нормата на §11 от ПЗР на ЗВО е налице произнасяне на СЕС по дело С-259/09 и С-268/09, съгласно което чл.6 от Директива 2000/78/ЕС на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национално законодателство, което предвижда задължително пенсиониране на университетските професори, когато навършат 68 годишна възраст, и възможността да продължат да упражняват дейността си след 65 годишна възраст само посредством срочни договори за една година, които могат да се подновяват най много два пъти, доколкото това законодателство преследва законосъобразна цел, свързана по специално с политиката по заетостта и трудовия пазар, като осигуряването на оптималното разпределение на професорските длъжности между поколенията и позволява да се постигне тази цел с подходящи и необходими средства.

Историческото и граматическото тълкуване на нормите на чл.328, ал.1, т.10 от КТ и §11 от ПЗР на ЗВО води до извода, че законодателят с

изменението в ДВ бр.25 от 2001 г. е въвел като основание за прекратяване на трудовите договори с хабилитираните лица навършването на 65 годишна възраст, без да поставя други условия. С цел запазване на необходимите научни кадри, Академичният съвет може да удължи за определен срок трудовите договори. Нормата на §11 от ПЗР на ЗВО не е въведена в полза на хабилитираните лица, а в полза на научното звено.

Следователно, по отношение на хабилитираните лица, които са навършили 65-годишна възраст, трудовите правоотношения се уреждат, съгласно разпоредбата на §11, ал.2 от ПЗР на ЗВО със срочен трудов договор, като без правно значение е обстоятелството дали се касае за продължаване на съществуващо трудово правоотношение между страните, за което е налице основанието за прекратяване по чл.328, ал.1, т.10 от КТ или трудовото правоотношение е прекратено, и се сключва нов трудов договор с хабилитирано лице, навършило 65-годишна възраст.

Поради това настоящият състав приема, че ответникът – работодател законосъобразно е упражнил субективното си потестативно право да прекрати трудовото правоотношение с ищеца на основание чл.325, ал.1, т.3 от КТ поради изтичане на уговорения срок, а предявеният иск с правна квалификация чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ се явява неоснователен.

Предвид неоснователността на главния иск по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ, неоснователен се явява и акцесорният иск по чл. 344, ал. 1, т. 3 от КТ за обезщетение по чл. 225, ал. 1 от КТ за исковия период.

Поради изложеното и предвид несъвпадане на изводите на двете съдебни инстанции първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която тези искове са уважени и същите да бъдат отхвърлени като неоснователни.

По отношение на иска по чл.222, ал.3 от КТ.

Неоснователно се явява направеното от ответника с писмения отговор на исковата молба и поддържано във въззивната жалба възражение, че ищецът не е изпълнил изискването да е придобил 10 години трудов стаж при него през последните 20 години. От представените писмени доказателства и от кредитираното заключение на ССЧЕ се установява, че ищецът е работил при ответника 8 години на пълен работен ден за периода от 01.03.2012г. до

01.03.2020г., и 6 години и 11 месеца на 4-часов работен ден, за периода от 01.04.2005г. до 01.03.2012г., или общо при ответника 14 години и 11 месеца. За част от този период ищецът е работил при ответника на четиричасов работен ден при нормална дневна продължителност от 8 часа – чл.136, ал.3 от КТ. Съгласно чл.355, ал.2 от КТ, за един ден трудов стаж се признава времето, през което работникът или служителът е работил най-малко половината от законоустановеното за него работно време за деня по едно или няколко трудови правоотношения. Аналогично нормата на чл.9, ал.2 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж предвижда, че за един ден трудов стаж се зачита времето, през което работниците или служителите са изработили най-малко половината от максимално установената с КТ нормална дневна продължителност на работното време или установеното за тях с решение на Министерския съвет намалено работно време. Следователно трудовият стаж на ищеца съответства на работните дни в рамките на периода от време, през който е продължило трудовото му правоотношение, или същият е работил при ответника, съобразно изчисленията на вещото лице 14 години и 11 месеца, т.е. съгласно разпоредбата на чл.222, ал.3 от КТ има право на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Поради изложеното първоинстанционното решение в частта, с която е уважен искът по чл.222, ал.3 от КТ е правилно и следва да бъде потвърдено.

По отношение на възражението, че обезщетението става изискуемо след покана, поради което неправилно била присъдена мораторна лихва, считано от 01.03.2020г., въззивната инстанция намира следното: Според чл.228, ал.3 от КТ, обезщетенията по Раздел III от КТ се изплащат не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено, освен ако в колективния трудов договор е договорен друг срок. След изтичане на този срок работодателят изпада в забава. В процесния случай трудовото правоотношение между страните е прекратено на 01.03.2020г. и ответникът е бил задължен да извърши плащане на обезщетението по чл.222, ал.3 от КТ в срок до 30.04.2020г., т. е. срокът изтича при действието на нормата на чл.4, ал.1, т.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020г. и за преодоляване на последиците, която предвижда, че се удължават с един месец от отмяната на извънредното положение

сроковете, определени в закон, извън тези по чл. 3, които изтичат по време на извънредното положение и са свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения на частноправни субекти. Поради това ответникът е изпаднал в забава, считано от 15.06.2020г. и от тази дата следва да бъде присъдена мораторна лихва върху присъдения размер на обезщетението. Решението следва да бъде отменено в частта, с която е присъдена мораторна лихва върху присъденото вземане в размер на 12009,60 лева за периода от 01.03.2020г. до 14.06.2020г.

По разноските:

При този изход на спора в полза на въззивника следва да бъдат присъдени разноски за въззивното производство, съразмерно с уважената част от жалбата, а именно 1410 лева, както и разноски за първоинстанционното производство в размер на 1080 лева, като въззивната инстанция намира за неоснователно направеното от въззиваемата страна – ищец възражение за прекомерност на заплатеното от насрещната страна адвокатско възнаграждение, предвид броя и цената на предявените искове, както и фактическата и правна сложност на делото. С оглед частичното отхвърляне на жалбата в полза на въззиваемата страна също следва да бъдат присъдени разноски за въззивното производство в размер на 500 лева. Първоинстанционното решение следва да бъде отменено и в частта, с която в полза на ищеца са присъдени разноски за разликата над сумата от 500 лева до присъдения размер от 1000 лева, както и в частта, с която ответникът е осъден да заплати по сметка на Софийски районен съд на основание чл.78, ал.6 от ГПК държавна такса и платени от бюджета на съда разноски за вещо лице за разликата над сумата от 630,38 лева до присъдения размер от 844 лева.

По изложените мотиви, Софийски градски съд, ГО, IV-А въззивен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №397/09.01.2023г., постановено по гр.д. №15834/2022г. по описа на СРС, 144 състав, **В СЛЕДНИТЕ ЧАСТИ:** в частта, с която е признато за незаконно и е отменено на основание чл.344, ал.1, т.1, предл. първо и второ извършеното със заповед №35/26.01.2022г. на управителя на „Колеж по м., т. и м.“ на основание чл.325, ал.1, т.3 от КТ

уволнение, считано от датата 01.02.2022г. на Ж. К. Т. с длъжността „Професор, висше училище“ с код по НКПД 23107005, с място на работа в гр. София, ул. ****; възстановен е на основание чл.344, ал.1, т.2 от КТ Ж. К. Т. на заеманата при ответника „Колеж по м., т. и м.“ длъжност „Професор, висше училище“, с място на работа в гр. София, ул. ****; Осъден е „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. сумата от 3792,80 лева – обезщетение за оставане без работа за периода от 01.02.2022г. до 01.09.2022г., която е намалена с уваженото възражение за прихващане на ответника със сума от 2807,20 лева, платена като обезщетение по чл.222, ал.3 от КТ, ведно със законна лихва за забава от датата на подаване на исковата молба – 25.03.2022г. до окончателното плащане; в частта, с която е присъдена мораторна лихва върху вземането в размер на 12009,60 лева за периода от 01.03.2020г. до 14.06.2020г., както и в частта, с която е осъден „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. разноси по делото за разликата над сумата от 500 до присъдения размер от 1000 лева, и в частта, с която е осъден „Колеж по м., т. и м.“ да заплати по сметка на СРС държавна такса и направени от бюджета на съда разноси за разликата над сумата от 630,38 лева до присъдения размер от 844 лева, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от Ж. К. Т., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж.к. ****, съдебен адрес гр. София, ул. ****, чрез адв. К. К., срещу „Колеж по м., т. и м.“, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „**** III“ №126, икове с правно основание чл.344, ал.1, т.1, т.2 и т.3 във вр с чл.225, ал.1 от КТ за признаване за незаконно на уволнението, извършено със заповед №35/26.01.2022г. на управителя на „Колеж по м., т. и м.“ на основание чл.325, ал.1, т.3 от КТ; за възстановяване на ищеца Ж. К. Т. на заеманата при ответника „Колеж по м., т. и м.“ длъжност „Професор, висше училище“, и за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 6600 лева, представляваща обезщетение за оставане без работа в резултат от уволнението за периода от 01.02.2022г. до 01.08.2022г., като неоснователни.

ПОТВЪРЖДАВА решение №397/09.01.2023г., постановено по гр.д. №15834/2022г. по описа на СРС, 144 състав, в останалата част, с която е осъден „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. сумата от 12009,60 лева – обезщетение при прекратяване на трудово правоотношение с придобито право на пенсия за 14 години и 11 месеца полагане на труд при ответника, ведно със законната лихва от 15.06.2020г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА „Колеж по м., т. и м.“ да заплати на Ж. К. Т. разноси за въззивното производство в размер на 500 лева.

ОСЪЖДА Ж. К. Т. да заплати на „Колеж по м., т. и м.“ разноси за първоинстанционното производство в размер на 1080 лева, както и за въззивното производство в размер на 1410 лева.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____